

FEJLESZTŐ FELADATOK

Minták, részletek

Országos Közoktatási Intézet
National Institute of Public Education

2005. november

Anyanyelv Szövegértés

Fruzi és Brutus Társkereső

**Fruzi, a drótszőrű kutyalány
legjobban a kekszet szereti**

(A szerző felvétele)

Fruzi már első látásra elbűvöli a látogatót meleg barna szemével. Ő az igazi intézeti kutya, hiszen már a menhelyen született. Anyja már kiskutyákkal a hasában kért bebocsátást a Pomázi Állatvédő és Állatsegítő Egyesület kapuján. A drótszőrű kutyalány kicsit félénk az ember közelében, de néhány kedves szóval, simogatással és egy kis keksszel magunkhoz lehet édesgetni. Fruzi mozgásigénye elég nagy, de már lakásban is boldog lenne, csak végre megtalálná szerető gazdáját. A ketrechen ketten élnek, a kutyusra egy első látásra ijesztő, németjuhászra hasonlító eb, Brutus vigyáz. Brutus sorsa sem szappanoperába¹ illő, őt „gondos” kezek szorosán a menhely kapujához láncolták. Lehet, hogy emiatt vagy

veleszületett adottságainál fogva a kutya lelkiismeretesen őrizte az állatotthont, néha még az örökbefogadókat is távozásra kényszerítette, főleg, ha Fruzsira vetettek szemet. Szerencsére ma már barátságosabb, és ő is várja, hogy hazavigyék. A pomázi kutyusok tehát gazdára várnak, különben a gondozók lassan kitehetik a megtelt táblát, mert altatás nincs, csak sok kóbor állat.

Pomázi Állatvédő és Állatsegítő Egyesület
Pomáz külterülete,
érdeklődni telefonon kell
nyitva: hét végén és ünnepnapokon 11-16 óráig
tel.: 06-20-216-68-77
adószám: 18668360-1-13

Magyar Hírlap, 2005. 07. 29.
http://www.magyarhirlap.hu/Tulelo_index.php

A feladatsor részlete

7. „Brutus sorsa sem szappanoperába illő.” Fogalmazza meg másképpen!

Lehetséges változatok:

- Brutusnak sem volt könnyű élete.
- Brutus élete sem (volt) fenéki tejfél. stb.

¹ Szappanopera: az angol kifejezés magyar tükörfordítása, elsősorban háziasszonyok szórakoztatására – ezért a kezdetekben gyakran tisztítószer-gyártók finanszírozásával – készült *érzelmes filmsorozat*, melyben a jók elnyerik méltó jutalmukat.

8. Miért van idézőjelben a „gondos” kezek kifejezés első tagja? Magyarozza meg a kifejezés szövegbeli jelentését és az idézőjel szerepét!

Lehetséges válaszok:

- A „gondos kezek” kifejezés egyrészt a szó szótári jelentésével ellentétesen a gondatlan, felelőtlen és embertelen bánásmódra utal.
- A kifejezés felfogható úgy is, hogy a „gondos” szó két jelentését (1. alapos, 2. gondoskodó) állítja szembe egymással: alaposan odakötötték, és ezáltal/ezzel ellentétben a kutyával rosszul bántak, már nem akartak róla gondoskodni.
- A „kezek” eltávolodik a konkrét személytől (aki alaposan és gondatlanul odakötötte a kutyát) és tágabban értelmezi a helytelenítendő magatartást, utalva ezzel a közös, társadalmi felelősségre.
- Az idézőjel kiemeli a kifejezés első tagját, felhívja a figyelmet a kontextusra, melyből kiderül: nem szó szerint kell értelmezni a mondatban, szövegegészben a kifejezést. Kifejezi a szerző távolságtartását a volt gazda alaposágával és gondatlanságával szemben.

9. A szerző milyen szavakkal, szókapcsolatokkal igyekszik felkelteni az olvasó rokonszenvét? Válasszon ki ezek közül hármat, majd helyettesítse ezeket a szavakat olyanokkal, amelyek tárgyilagosabbak, nem próbálnak érzelmeket kelteni!

Példák:

érzelemkeltő szavak

*kutyalány
kiskutyákkal a hasában
első látásra ijesztő
távozásra kényszerítette*

tárgyilagos, semleges szinonimák

*nőstény kutya, szuka
vemhesen
csúnya, félelmetes
elzavarta*

10. A társkereső hirdetés olyan, gyakran fényképes szöveg, melyben emberek barátokat vagy házastársat keresnek. Mit jelent ebben a szövegben a „Társkereső” alcím? Miért hatásos ez a címadás? Az olvasottak alapján értelmezze röviden, 2-3 mondatban az alcímet!

Lehetséges válasz:

- Az alcím nélkül idézi fel az újsághirdetés műfaját, hogy valójában megfelelne a műfaji elvárásoknak.
- Az alcím utal rá, hogy a kutya az ember számára valódi társ lehet. A kutyával való kapcsolatot az emberek közötti kapcsolathoz hasonlítja. (Sok ember számára a kutya jelenti a társaságot, pótolja az emberi kapcsolatok hiányát.) A kutya tartása, befogadása az emberi kapcsolatokhoz hasonlóan felelősségvállalást is jelent.
- A kutya nem írhat társkereső hirdetést, magának nem kereshet társat, még az embernél is kiszolgáltatottabb a helyzete, ha társtalan.

11. Írjon néhány mondatos gazdi-kereső hirdetést egy újságba Fruzsi, a kiskutya nevében! Használja a szövegbeli tudnivalókat, de ne ragaszkodjon a szöveg szavaihoz és felépítéséhez!

Gazdit keresek!
.....
.....
.....
.....
.....
Fruzsi

Elvárható válaszelemek:

- intézetben született, még sohasem volt szabad
- félénk de barátságos állat
- szerető gazdára vágyik
- a menhely megtelt

Anyanyelv Szövegalkotás

Feladat: Mesebeli iskolába járok

- Fókusz:** leíró szöveg alkotása többféle műfajban;
Cél: a szövegalkotási folyamat részműveleteinek tudatosítása, gyakorlása,
Téma: leíró szöveg alkotása egy adott tárgyról – változó kontextusban az iskolánk épülete
Munkaforma: egyéni munka
Javasolt időtartam: 2 × 45 perc

Felhasználási útmutató

Ajánlott munkaforma:

- A feladatsor önálló tevékenységet feltételez.
- Nagyon fontos a feladatok egymásra épülése: a szituáció felismerésétől a műfaji normák alkalmazásán keresztül a kreatív írásig.
- Az 1-3. feladatból, ha nem áll rendelkezésre elég idő vagy az iskolaépületről nincs elég adat, nem kell mindegyiket megírni a diákokkal. Segítheti a második feladat megoldását közös, csoportos vagy egyéni előzetes kutatómunka.
- A cél elérését nagyban segíti további leíró szövegek (különösen épület- vagy tárgy-leírások) közös vagy egyéni olvasása, összehasonlítása és elemzése a feladatsor megoldása előtt.
- Hasznos lehet, ha az egyes feladatok kapcsán írt szövegeket az órán megbeszéljük, összehasonlítjuk. Elsősorban a kreatív írás felé mutató ötödik feladat alkalmas erre. Ha az összes megoldás megbeszélésére nincs idő, a legjobbak közül érdemes néhányat az egész osztállyal megbeszélni, elemezni a hatáskeltő eszközöket, a műfaji mintákat és konkrét utalásokat.

Megfigyelési szempontok:

- Hogyan alkotja meg a leírás a tárgyat?
- Mi jellemzi a leíró szöveg előrehaladását?
 - o A tárgy látványa (például mintha körüljárnánk)
 - o Mozgás (az általános felől konkrét felé vagy fordítva)
 - o Összehasonlítás (más hasonló tárgyakkal)
 - o Valamilyen cél (elérni innen oda)
 - o A környezet szerepe
- Mi jellemzi a leírás „honnan”-ját?
 - o Ki írja le a tárgyat?
 - o Milyen célból?

- Milyen alkalomból?
- Milyen érzelmi állapotban, illetve töltettel?
- Objektívként vagy szubjektívként jelöli magát a leírás? hogyan jelöli saját szubjektivitását?
- Adatok, tudnivalók
- Nyelvi felépítés:
 - változatosság a szavak szintjén,
 - a jelzők szerepe,
 - a mondatformák változatossága,
 - a mondatrészek, mondatok összekapcsolása,
 - megfelel-e a stílus a leírás céljának és címzettjének,
 - műfaji minták, utalások.

A feladatsor részlete

1. Szüleid elutaztak, így az aktuális szülői értekezletre a nagymamádnak kell mennie. Ő azonban még soha nem volt az iskolában, így nem ismeri az iskolaépületet. Írj rövid, 2-3 mondatos útmutatót, amelyben bemutatód az utat az iskola kapujától a padodig!

A feladat a cél és a címzett megadásával pragmatikus kontextust teremt. A jó megoldás szempontjai lehetnek:

- Megfelel-e a szituáció kívánalmainak?
- A hangsúly egyértelműen az informativitáson van, az út leírásának megfelelően részletezőnek kell lennie.
- A jó feladatmegoldás figyelembe veszi, hogy a címzett számára ismeretlen tárgyról ír.
- A nyelvi forma különböző lehet:
 - a felszólítás direkt vagy indirekt változatai, illetve személytelenebb formák (fordulj jobbra, jobbra kell fordulni, jobbra található);
 - a legegyszerűsebb ezek változatos használata.
- Kerülni kell a hiányos mondatokat (például „Utána jobbra.”).
- Ügyelni kell a megfelelő nyelvi regiszterre.
- A címzett személye az ifjúsági nyelv, a diáknyelv fordulatainak mellőzését kívánja meg.

2. Írj rövid, 6-8 mondatos szócikket, amelyben bemutatód az iskolaépületet! Ne feledkezz meg az építés évéről, az épület elhelyezkedéséről, stílusáról, formájáról, színéről!

A feladat a műfaj megadásával egyértelmű kontextust teremt. A jó megoldás szempontjai lehetnek:

- a műfaj normáinak ismerete és alkalmazása
- pontosság, személyes reflexió és értékelés hiánya
- rövid mondatok, tömör fogalmazás

- adatszerűség, tájékoztató jelleg
- szövegbeosztás

3. Nézz ki az osztályterem ablakán! Írd le röviden, 4–5 mondatban, mit látsz, milyen az épület környéke! Ügyelj a sorrendre, s hogy hogyan haladsz a leírásban (például jobbról balra, közelről távolra)!

Ez a feladat képezi az átjárást a pragmatikus, normakövető és a véleménykifejtő, kreatív feladatok között. A jó megoldás szempontjai lehetnek:

- a leírás menete, a figyelem irányítása, fókuszálás,
- a részletek, az összkép és a benyomás aránya,
- a jelzők szerepe, a változatosság,
- mennyire színes, változatos, képszerű a leírás,
- a humor szerepe,
- a kihagyás mint döntés.

4. Melyik az a hely az iskolában, amelyet legjobban vagy legkevésbé szeretsz? Írd le ezt a helyet a legkedvesebb barátodnak! A leírás ne legyen hosszabb 6–8 mondatnál!

A feladat a leírás retorikai dimenziójára utal. A jó megoldás szempontjai lehetnek:

- egyensúly a leírás menete és a személyes komponens között,
- a véleménykifejtés kulturáltsága,
- a címzett személye megengedi-e az informális fogalmazást,
- a diáknyelv mérsékelt alkalmazása (iskolai feladat, órai szituáció!).

5. Készíts leírást iskolád épületéről úgy, mintha az mesebeli helyszín (például tündérkastély, boszorkánytanya, elátkozott kastély, kísértetház stb.) volna! Ha ügyes vagy, az osztálytársaid ráismernek a „mesebeli” helyszínekre.

A feladat nagyfokú kreativitást igényel, ennek megfelelően nem ítéhető meg adott normák alapján. Fontos, hogy jó szövegek csak akkor születnek, ha megfelelő, elfogadó a légkör, a diák megérti, hogy a feladat nem kvantitatív értékelés tárgya, illetve a megítélés bár nem esetleges, de szubjektív!

A jó megoldás szempontjai lehetnek:

- a leírás jellemzői felismerhetőek-e,
- a feladat nem történetmondás, nem mese!
- játékosság,
- humor,
- konkrét vagy rejtett utalás irodalmi művekre, mesékre, fantasy-irodalomra, filmekre,
- az utalások érthetősége,
- stilisztikai egységesség, jól formáltság,
- változatosság a jelzők, a mondat-modalitás, a mondat-hosszúság terén.

Matematika

A feladatsor jellemzői

Fókusz:	szövegértés, modellalkotás, logikai következtetés
Előismeretek:	maradékos osztás, oszthatóság, a legkisebb közös többszörös fogalma
Cél:	számelméleti alapfogalmak (maradékos osztás, legkisebb közös többszörös) bevezetése, illetve gyakorlása
Tárgy, téma:	számelmélet
Tanulói tevékenység:	szövegértés, feladatmegoldás

Felhasználási útmutató

Kötött munkaforma: –

Ajánlott munkaforma: A feladatokat érdemes sorban megoldani.

Szükséges eszközök: papír, ceruza

Megfigyelési szempontok a tanár számára a feladatmegoldás közben

Érdemes rákérdezni az alaphelyzetre, érdemes egyeztetni az elején, hogy mindenki jól értse a szöveget. Ez az első pár válasz után azonnal kiderül.

Ki-ki a saját ismereteit felhasználva, különböző szinteken juthat el a válaszokig.

Valakinek ismétlés, valakinek egy alkalmazás, valakinek a fogalom bevezetése, előkészítése. Eszerint lehet alkalmazni a feladatsort a téma elején és végén is.

Értékelési kritériumok:

Alapvető szempont, hogy megértették-e a szöveget, képesek-e fejben tartani ennyi információt.

Amennyiben bevezető feladatsor, úgy a gyerekek különböző rajzolós, x-elős, táblázatos, gondolkodós megoldásai – bár nem egyenértékűek –, de kinek-kinek a saját fogalomrendszerét építik tovább. Érdemes a látszólag különböző megjelenésű megoldásokat megbeszélni és a közös elemek mentén rávezetni a gyerekeket a számelméleti alapfogalmakra.

Amennyiben a témakör közben gyakorlófeladatnak adjuk fel, a fejlesztést a számelméleti fogalmak alkalmazása jelenti, ami ebben a környezetben – kis segítséggel – nem okozhat nagy gondot.

Feladat – Meteo

1. A Meteo nevű szigeten a kutatók érdekes időjárási szabályosságot figyeltek meg:

- a napos és a borús napok sorban követik egymást;
- a szélcsendes, a szellős és az erős szeles napok rendre így jönnek egymás után.

Ha ma **napos** és **szélcsendes** idő volt, akkor

a) milyen idő lesz

- holnap;
- holnapután;
- 4 nap múlva;
- 7 nap múlva;
- 12 nap múlva?

b) hány nap múlva lesz először újra napos és szélcsendes idő?

c) hány olyan nap lesz a következő 20 nap között, amikor az idő napos vagy szélcsendes?

d) hány nap múlva lesz először borús és szélcsendes idő?

e) milyen lesz az időjárás

- 20 nap múlva;
- 101 nap múlva;
- 606 nap múlva?

f) Ha tegnapelőtt borús és szellős volt az idő, akkor milyen idő lesz

- 20 nap múlva?
- 101 nap múlva?
- 606 nap múlva?

g) Az egyik bennszülött ma éppen 10000 napos (azaz pontosan 10000 napja született). Szerencsére ezt a kerek évfordulót napos és szélcsendes időben ünnepelhetik meg. Milyen volt az időjárás, amikor született?

h) A legjobb barátjától egy faragott botot kapott az alábbi mintával:

Vajon mit ábrázol a faragás?

2. A szigeten végzett további kutatások eredménye az alábbi két tény:

- a hideg, hűvös, enyhe és a meleg napok ilyen sorrendben következnek egymás után;
- a levegő páratartalma rendre 60%, 65%, 70%, 75% és 80%.

Ha ma **sütött a nap, erős szél fújt, enyhe volt az idő és a levegő páratartalma 70%-os,** akkor

- a) milyen idő lesz
- 10 nap múlva
 - 20 nap múlva
 - 51 nap múlva
- b) igaz-e, hogy biztosan lesz újra olyan nap, amikor süt a nap, erős szél fúj, az idő enyhe és a levegő páratartalma 70%-os? Ha igen, hány nap múlva lesz először ilyen napunk?
- c) igaz-e, hogy biztosan lesz olyan nap, amikor süt a nap, erős szél fúj, az idő enyhe és a levegő páratartalma 65%-os? Ha igen, hány nap múlva lesz először ilyen napunk?
- d) hány nap telhet el két napos, szélcsendes nap között, amikor a levegő páratartalma 60%-os?

Megoldás

1. Készítsünk táblázatot (nem feltétlenül szükséges) a következő pár nap időjárásáról, figyeljük meg a szabályszerűségeket, és a számelméleti ismereteink birtokában (vagy azt előkészítendő) válaszoljunk a kérdésekre! Használjuk a maradékos osztás, és a legkisebb közös többszörös fogalmát!

MA	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
*	borús	*	borús	*	borús	*	borús	*	borús	*	borús	*
-	→	⇒	-	→	⇒	-	→	⇒	-	→	⇒	-

- a)
- holnap borús és szellős;
 - holnapután napos és erős szeles;
 - 4 nap múlva napos és szellős nap lesz;
 - 7 nap múlva borús és szellős;
 - 12 nap múlva napos és szélcsendes lesz az idő.
- b) 6 nap múlva.
- c) 10 napos, 6 szélcsendes és 3 napos és szélcsendes nap lesz, így $10+6-3=13$ ilyen nap lesz.
- d) 9 nap múlva
- e)
- 20 nap múlva napos és erős szeles;
 - 101 nap múlva borús és szellős;
 - 606 nap múlva napos és szélcsendes lesz az idő.
- f) Ha tegnapelőtt borús és szellős volt az idő, akkor milyen idő lesz

- 20 nap múlva borús és erős szeles;
- 101 nap múlva napos és erős szeles;
- 606 nap múlva borús és szélcsendes lesz az idő.

g) Napos és erős szeles.

h)

A faragás az időjárást ábrázolja. A vékony kör a napos a vastag a borús, a vízszintes vonal a szélcsendes, a vékony nyíl a szellős és a vastag nyíl az erős szeles időjárást jelzi.

2. Az új adatok birtokában készítsünk hasonló táblázatot a következő pár nap időjárásáról (nem feltétlenül szükséges), figyeljük meg a szabályszerűségeket és a számelméleti ismereteink birtokában (vagy azt előkészítendő) válaszoljunk a kérdésekre! Használjuk a maradékos osztás, és a legkisebb közös többszörös fogalmát!

MA	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
*	borús	*	borús	*	borús	*	borús	*	borús	*	borús	*
⇒	-	→	⇒	-	→	⇒	-	→	⇒	-	→	⇒
enyhe	meleg	hideg	hűvös	enyhe	meleg	hideg	hűvös	enyhe	meleg	hideg	hűvös	enyhe
70%	75%	80%	60%	65%	70%	75%	80%	60%	65%	70%	75%	80%

a)

- 10 nap múlva napos, szélcsendes, hideg, 70%-os páratartalmú nap lesz.
- 20 nap múlva napos, szellős, enyhe, 70%-os páratartalmú nap lesz.
- 51 nap múlva borús, erős szeles, hűvös, 75%-os páratartalmú nap lesz.

b) Igaz. Először 60 nap múlva lesz újra azonos időjárású nap. $(2;3;4;5) = 60$

c) Igaz. 24 nap múlva.

$(2;3;4) = 12$, így 12 naponta lesz napos, erős szeles, enyhe idő. 12 nap múlva a levegő páratartalma 80%-os, 24 nap múlva pedig 65%-os.

d) $(2;3;5)=30$, így 30 nap telhet el, illetve a 30-nak a pozitív egész számú többszöröse, 30, 60, 90, 120, ... nap.

Történelem

Felhasználási útmutató

Témakör:	a polgárosodó magyar társadalom „Világváros születik – városok és városiasodás”
Alkalmazott módszer:	csoportmunka
Fókusz:	az egyéni és a közösségi felelősségtudat, együttműködési képesség, vitakészség, empátia- és tolerancia, a problémamegoldó gondolkodás, a szövegértő képesség, manuális készség.
Időigény:	kb.: 20–25 perc a csoport összetételétől függően

Előkészítés, motiváció:

A század végén több vendéglátóhely is megnyílt a városokban. 1895-ben vagyunk egy magyarországi vidéki városban (Pl. Pécsen, Sopronban, Debrecenben, Szegeden). A ti családodok – amely elsősorban bortermeléssel foglalkozik, az egyik fiú viszont cukrászmesteri oklevelet szerzett – rendelkezik annyi tőkével, hogy kibéreljen egy üzlethelyiséget a város főterén. Összeül a család (a szülők, a két felnőtt korú fiúk a feleségeikkel), eldönti, mi legyen a fő profilja az üzletnek (Pl. kocsma, söröző, cukrászda, vendéglő, kávéház, stb.).

Csoportszervezés:

A tanulói jelentkezés alapján 3 fiú és 3 lány szükséges a feladat megoldásához. A csoportnak tanácsos a tanterem hátsó részén elkülönített tanulóasztalok körül szervezni a munkát, hogy ne vonják el társaik figyelmét a tanórán, mely az osztály többi tanulójával tovább folyik. A kiosztott források közül mindegyik más tanuló kezébe kerüljön, és az abból nyert információkkal érveljen a vitában.

Eszközök:

1. a mellékelt források, melyet a tanár fénymásol és szétvágja, mert egy-egy tanuló csak egy forráscsoportot kap (például reklámok vagy cégérek, cukrászat stb.);
2. két műszaki rajzlap vagy karton a cégér és a hirdetés elkészítéséhez;
3. zsírkrétakészlet vagy vastagabb filctollak a rajzos munkához;
4. papírlapok a jegyzeteléshez;
5. két tanulópad székekkel, amelyen a rajzos munkát készítik, illetve ahol a vitát eljátsszák a csoport tagjai.

Feladat

A század végén több vendéglátóhely is megnyílt a városokban. 1895-ben vagyunk egy magyarországi vidéki városban (Pécsen, Sopronban, Debrecenben, Szegeden). A ti családodok – amely elsősorban bortermeléssel foglalkozik, azonban egyik fiú

cukrászmester – rendelkezik annyi tőkével, hogy kibéreljen egy üzlethelyiséget a város főterén. Összeül a család (a szülők és a két felnőtt korú fiú a feleségeikkel), eldönti, mi legyen a fő profilja az üzletnek (kocsmá, söröző, cukrászda, vendéglő, kávéház stb.).

1. Rendeztetek családi vitát, ki, mit, miért javasol. Gondoljátok meg, mennyi pénzetek van, melyik ötlet mekkora befektetéssel jár, mivel tudátok versenyben maradni! Érveljen mindenki a javaslata mellett a források alapján! A vitát jelenítsétek meg az osztály előtt is!

2. Ha döntöttetek, adjatok jól hangzó nevet a vendéglátóegységeteknek, majd a beindításhoz készítsétek el az újságban megjelenítendő reklámszöveget, vagy készítsétek el egy az újságokba vagy az utcai hirdetőoszlopra szánt reklámplakátot! Ötletesek legyetek, mert számolnotok kell azzal, hogy ugyanebben az időpontban még legalább nyolc ilyen típusú vállalkozás nyílik meg a városban!

3. Ne feledkezzetek el, hogy a megnyitásig az üzlet cégérét is meg kell terveznetek!

Ahhoz, hogy időre elkészüljete, osszátok fel magatok között a részmunkákat! Munkátokhoz segítségül adjuk a mellékelt forrásokat. Ügyesek legyetek, és úgy gazdálkodjatok az idővel, hogy a feladat elvégzésére és bemutatására összesen 20 perc áll a rendelkezésétekre!

Források

A cukrászat

A XIX. századi cukrászok cukorkákat, befőtteket, fagyaltot, csokoládét készítettek. Az ünnepi alkalmakra (karácsony, húsvét) díszcsomagolásokkal bővítették a kínálatukat. Minden a műhelyükben készült. Például a szaloncukor papírját is maguk vágták, rojtozták. Főleg teát kínáltak a betérőknek. A hölgyek ide férfikísérő nélkül is betérhettek egy kis tereferére. Nem így a kávéházakba, ahova tisztességes nők csak férfikísérővel tehették be a lábukat.

Dr. Draveczy Balázs: Történetek terített asztalokról és környékükről

A cukrászüzlet

„A cukrászda egyre forgalmasabb lett. A századfordulón már 3 inas, 5 segéd, 2 kiszolgáló kisasszony és 1 mosogató dolgozott az üzletben. Ők mind ott is laktak, és a családdal együtt étkeztek. Készítettek itt tortákat Chambord, Leticia, Eszterházi, Irma, Hungária, Congó, Tutti-Frutti, Stephanie, József főherceg, Valéria, Nougat, Praline néven, nagy készletet tartottak teasüteményből, befőttből. Finom cukorkákat árultak. Teát, rumot, likőröket, minőségi cognacot vásárolhattak a betérők, de házhoz is szállítottak, még éjszaka is. Kelendő volt a fagyalt és a tejszínes parfé, melyet formába

öntöttek. Szem előtt tartották a város zsidó vallású lakosságának étkezési szokását, ezért külön nekik libazsírral készült, dióval töltött hajtogatott tésztát kínáltak. Az üzleten kívül a belső helyiségben 3 vasból készült szénfűtéses sütőkályha állt. Itt készültek a torták, a tartós készítmények (babapiskóta). A tortákat megsütve egy rácsos ajtajú szekrényben tárolták, és megrendelés után töltötték meg. A sötét helyiségben állt a jégszekrény, melybe minden reggel hozta a szállító a jeget. Ez volt a mosogató helyiség is.”

A Calfisch család anyagából (Baranya Megyei Múzeumok gyűjteménye)

A kávéházak

„A kávézóknak igyekeztek jellemző, egyéni ételféleségekkel a vendégek kedvébe járni. A Kávéforrás nevezetességei a borjúpörkölt, a sertéskocsonya és a tepertős pogácsa voltak. Kiss bácsi azt is jól tudta, hogy melyik vendége eszik a kávéja előtt borjúpörköltet, melyik sertéskocsonyát, melyik tepertős pogácsát. Sőt azt is, hogy melyik vendég kedveli a meleg, friss pogácsát és melyik a hideget, esetleg az előző napit. Kiss Lajos és vendégei között olyan bizalmas viszony alakult ki az idők folyamán, hogy beteg vendégeit meglátogatta, a megszokott ételt, kávéját házhoz küldte.”

Kovács Lajos: Kanyargós utcák, görbe esték

A vendéglátó egységek berendezése

Az üzlettípusok nevükben, helyükben és a róluk szóló hírverés és az általános megítélés szerint is meghatározták, jellemezték hangulatukat, tevékenységüket és színvonalukat. A berendezés alkalmazkodott a tulajdonos ízléséhez, elvárásaihoz, anyagi lehetőségéhez, a kor igényéhez is. De befolyásolták az odajáró vendégek szokásai és elvárásai. Meghatározó volt az üzlet típusa is. Más berendezésű volt egy külvárosi és más egy belvárosi vendéglő, de a kocsmák is. A vendéglői, éttermi, kávéházi bútorok közül ez egyik legfontosabb a *pohárszék* (mai nevén tálalószekrény). Alsó és felső részből állt. Alsó részén nagy asztalnyi lappal kialakított masszív, elegánsan kiképzett, díszes szekrény. Edények, tálaló- és evőeszközök, ivókészletek, a vendéglátásban használt dísz tárgyak elhelyezésére szolgált. Az asztalok, székek, fogások lehettek barokkos, klasszicizáló, szecessziós, koloniál, thonetbútorok. Hangulatról és ízlésről tanúskodtak a térkitöltő elemek: a lambériák, a tükrök, a falidíszek, a csillárok valamint a biliárd- és a kártyaasztalok.

A konyhai berendezések közül a legjellemzőbb a munkaasztal, a kimérőpult, a szervizasztal és az italszék.

Dr. Draveczky Balázs : Történetek terített asztalokról és környékükről

A cégérek

[A cégér] megjelölést, ismertetőt, egyezményesen elfogadott tárgyat, képet, valamire utaló dolgot jelent. A vendéglátóhelyek fából, fémből és egyéb anyagokból a szakmára, a kiszolgálásra jellemző, mindenki számára egyértelmű cégéreket készítettek. Voltak ajtó fölé vagy mellé akasztott, rúdra szerkesztett vagy lecsüngő, falra vagy ajtóra festett

cégérek. A bor- és sörkiméréseket szőlőfürttel, komlóval, hordóval, habos korsóval jelölték. Kocsmák felismerésére szalmakoszorút, forgácskoszorút, borostyánt, fenyőágot, bögrét, korsót, kelyhet használtak. A cukrászdák tortaformát, kuglófsütőt alkalmaztak jelölésként. A vendéglősök cégére tányér, evőeszközök, ételképek, szakácsfej vagy festett terített asztal volt. Találón választották meg az üzlet nevét is. Legtöbbször nagy, ragadozó állatokról (Fehér Farkas , Fekete Sas, Fehér Holló).

Dr. Draveczy Balázs: Történetek terített asztalokról és környékükről

Reklámok a korabeli sajtóból

„Pécs szabad királyi város és vidéke nagyközönségéhez!

Van szerencsém tisztelettel tudatni, hogy a Fehér Farkas vendéglőt átvettem, és azt a mai napon megnyitom. Vidékiek részére csinosan, tisztán berendezett szobák állnak rendelkezésre ízletes ételekkel, hamisítatlan pécsi és Pécs környéki borokkal, friss csapolású Hirschfeld-féle sörrel is szolgálok. Igyekezni fogok a nagyérdemű közönség igényeit minden tekintetben kielégíteni.

Schaffer János”

„Ezen alkalommal megkezdem a külön idényre gyártott MILLENIUM sör kimérését, melyre a tisztelt sörfogyasztók figyelmét bátor vagyok felhívni

Kovács Imre, Régi Sörház vendéglő”

„Tejszínhabbal töltött torták (1,20), Kis csokoládétorta (70 kr). Naponta hatféle frissen készített elismert minőségű fagylalt. Hideg és meleg tejszínes kávé (1 adag 16 kr) Jamaica rum kétféle minőségben (I. o. 3,20 Ft, II. o. 2,50 Ft). Jó minőségű orosz teavegyülék (12 kr)

Oroszy Sándor udvari cukrász”

„A legnagyobb és legolcsóbb bevásárlási forrás mindennemű cukrászati árucikkben BENCZENLEITNER SÁNDOR cukrászdájában Pécs, Irgalmasok utcája 20. szám.

Úgy helybéli mint vidéki megrendelések a legjobb kivitelben a legpontosabban eszközöltetnek. Ismét eladóknak kedvező árengedmény.”

A nagyvárosokban megnyitott kávéházak belső képei

Club kávéház

Magyar Szalon kávéház

Centrál kávéház

Értékelési szempontok:

1. A csoportmunka eredményességének értékelése:

- Megértették-e a feladatot a tanulók?
- Tudtak-e önállóan dolgozni?
- Meg tudták-e tervezni önállóan a feladat lépéseit?
- Elosztották-e a munkát?

2. A forráshasználat értékelése:

- A kapott információkat (forrásokat) megértették, elemezték-e?
- Kontextusba tudták-e ezeket hozni: hogyan tudtak segítségükkel a vitában érvelni, illetve hogyan jelenik meg a szövegek tartalma a tervezett reklámanyagban?

3. A kommunikációs képesség értékelése: megszólalás, szövegalkotás, nyelvhelyesség

4. A vitakészség értékelése: tárgyilagosság, fegyelmezettség, adekvát érvek megjelenítése

5. A vizuális kommunikáció értékelése: a lényegkiemelés, a műfaji sajátosság megjelenítése (plakát, cégér) a kreativitás

Angol nyelv

Future of Communication

TASK 1

Look at the list of inventions below. In pairs, try to match the sentences below with the dates.

3000 B. C.	105	1639	1844
1876	1906	1919	1936
1941	1941	1947	1957
	1999		

1. Satellite first sent information back to Earth.
2. The first newspaper was established in Cambridge, Massachusetts.
3. The Egyptians created a picture language called hieroglyphics.
4. Alexander Graham Bell invented the telephone.
5. Chinese began using paper and ink.
6. Samuel Morse transmitted the first public telegraph message.
7. JVC markets the first VCR with the VHS format.
8. Intel introduces the Pentium III processor, taking personal computing to new heights.
9. First radio broadcast station in Pittsburgh, Pennsylvania.
10. Z3 computer developed by German engineer Konrad Zuse.
11. First wireless communication of human speech (radio).
12. First television broadcast made in London, England.
13. The first mobile phone was used.

TASK 2

Read the text of Vodafone's web page dealing with the future of communication. Then using the text, fill in the sentences to make them true.

Help us shape the future!

The future is unfolding around us. Over the next decade we will be able to see all sorts of differences that we can barely imagine today.

In this website you can explore what we think that future might look like, experience some of the changes we believe will happen, and tell us what you think of them.

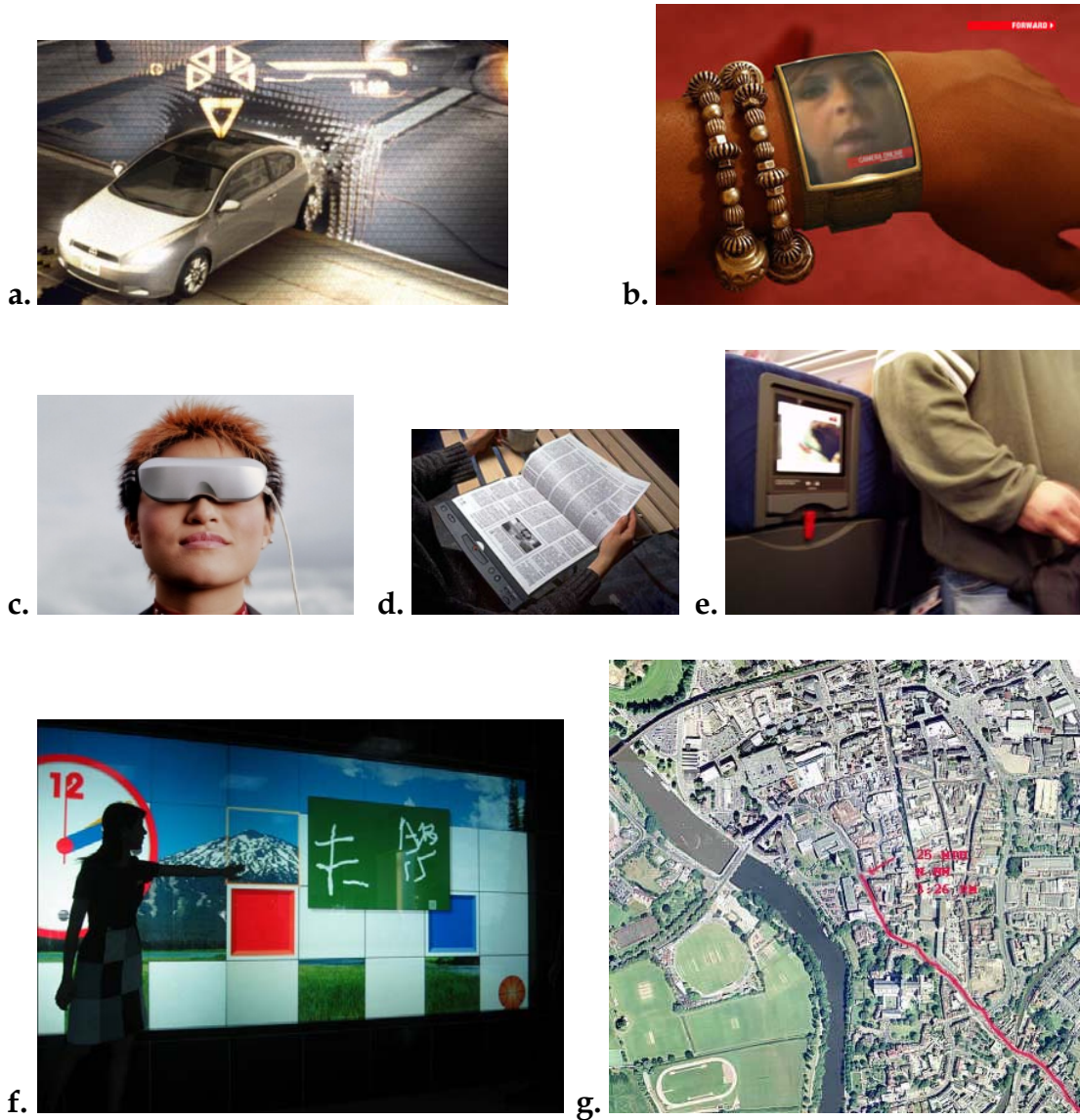
Vodafone is working hard to mobilize tomorrow's world, but we need your input, you are our partners in innovation, helping to shape a future that offers the mobile services we want, and brings us closer to the people we care about, wherever they are in the world.

Together we can build a future that turns this vision into reality.

1. We can barely imagine in the next decade.
2. In this site some changes they think will happen can
3. In this site you can tell
4. Vodafone wants to offer mobile services in the future that

TASK 3

Below you can find some of the possible future communication devices Vodafone features on their site. Look at the pictures (a-g) and match them with their names (1-6).

1. Electronic Newspaper 3. Virtual Advertisements and Billboards 5. Visual Bracelet 7. Multimedia Airplane Seats	2. Digital Wallpaper 4. Head-up Display 6. Location-based Map

TASK 4

Now match the titles (1-6) with the description of the devices (A-F).

- A. It uses ultra-light display with a top layer of plastic, which makes it foldable and bendable. The screen can be rolled up and is not sensitive to wear and tear. Its picture could be seen in any light (even in direct sunlight or darkness) and from any angle. The display will not need backlight which would make it very energy saving. You could receive video and text messages on it.
- B. On the surface of it there will be a programmable electronic textile or a special paint as a layer. It could change its physical and chemical characteristics through electrical signals. It could form different patterns, pictures and change colour. Its transparency, and reflection could be changed as well. The walls could adjust to any light.
- C. The service would use the GPS technology and personal short-range transmitters, which the user would have with him or herself. In addition to locate you on the map it could show your coordinates, movement and speed. This map would appear on digital paper, which would be foldable and could be read in any light.
- D. The possibly 3D advertisement figures would talk to people passing by. They would download your individual profile from your communicator and know what offers you would be interested about. If you are hungry, it would suggest you a nearby restaurant. The billboard would remain silent if you are in a hurry. To attract attention it would use direct sound to the user without disturbing other people.
- E. Passengers could enjoy a personalised news and entertainment service via a touch-screen, which would be inserted in the back of the seat in front of you. (Bigger than on the illustration.) To solve the problem of noise that would disturb other passengers it would have a sound directed exclusively to the user. You could work, watch films on it, play computer games, surfing the Internet or answering your e-mail.
- F. These are actually projection-glasses to provide a personal, hands-free connection to online information or TV broadcasts. (You could surf the web or watch a football match with your glasses.) Its optics would have a combination of laser technology and miniature video cameras. It would allow the focus of the eye both to short and long distances in the picture you can see. You could browse the information with the movement of your eyes, which would work as a mouse for a computer.
- G. It is a fusion of chemistry, physics and electronics. It will be thin, cheap and can be reused. Similar to traditional laser printer technology, it can guide its inbuilt ink to form any text and graphics. It will also be bendable. It could be easily read in any light.

TASK 5

In pairs, read about the communication devices and choose three of them. Fill in the chart and discuss why you like or dislike them and why. You may use a dictionary.

	Name of the object	Advantages	Disadvantages
1.			
2.			
3.			

TASK 6

You have an English magazine in your school written by students. The next issue's topic is the future of communication so you decide to write a short article about a possible future communication device.

Based on the text you've just read or on your notes, write an article of about 150 words including the following points:

- What the object is.
- Description of the object.
- Why you think it would be important (in a good or bad way)
- Your opinion about the object.

Begin your article with the title below:

Amazing Communication Device of the Future

Alternative instructions for students provided with Internet access

TASK 2 (Internet)

Visit the following website: <http://www.vodafone.com/flash/futures/>

Click on the option: 'Launch site with introduction.'

Read or listen to the text you can find on this site.

Then using the text, fill in the sentences to make them true.

1. We can barely imagine in the next decade.
2. In this site some changes they think will happen can
3. In this site you can tell
4. Vodafone wants to offer mobile services in the future that

TASK 3 (Internet)

Click on 'Ready to Play'.

Browse the site and make notes of the communication devices you like or dislike.

It is advisable to use a free online dictionary like <http://szotar.sztaki.hu/angol-magyar>

Your notes should contain:

- which device you are taking notes about
- what will its function be
- why you like or dislike it
- how it looks like

Teacher's notes

Communication 2

Aim: input-based writing

Grammar: no specific grammar

Vocabulary: science and technology (future communication devices)

Skills: reading, writing

Dictionary may be required

Internet version of the lesson is available. The word "Internet" indicates this version following the task number in the test paper and in the Teacher's Notes.

TASK 1 (10 minutes) OLV

Tell students that they are going to read about inventions in the history of communication. Hand out Pre-activity.

Students can do the activity in pairs. They can discuss and debate the order of inventions. Tell students that they should try to match the inventions with the dates.

Solution:

3000 B.C.	-	3.	The Egyptians created a picture language called hieroglyphics.
105 A.D.	-	5.	Chinese began using paper and ink.
1639	-	2.	The first newspaper was established in Cambridge, Massachusetts.
1844	-	6.	Samuel Morse transmitted the first public telegraph message.
1876	-	4.	Alexander Graham Bell invented the telephone.
1906	-	11.	First wireless communication of human speech. (radio)
1919	-	9.	First broadcast radio station in Pittsburgh, Pennsylvania.
1936	-	12.	First television broadcast made in London, England.
1941	-	10.	Z3 computer developed by German engineer Konrad Zuse.
1947	-	13.	The first mobile phone was used.
1957	-	1.	Satellite first sent information back to Earth.

- 1976 - 7. JVC markets the first VCR with the VHS format.
- 1999 - 8. Intel introduces the Pentium III processor, taking personal computing to new heights.

LINKING (5 minutes) BESZ (PAIRWORK)

Ask students what new ways of communication they can imagine to exist in the year 2050.

First, they can discuss their ideas in pairs. Then they can relate their ideas in front of the whole class.

TASK 2 (10 minutes) OLV, NYH

Tell students they are going to get an Internet web page about the future of communication. Hand out Task 2.

Students read the text then they should use the text to fill in the sentences in Task 2 with the appropriate words to make them true.

Suggested answers:

1. We can barely imagine *the differences we will be able to see* in the next decade.
2. In this site some changes they think will happen can *be experienced*.
3. In this site you can tell *what you think about Vodafone's / their ideas. // what you think of their idea about future*.
4. Vodafone wants to offer mobile services in the future that *bring people closer (to each other). // connect people who are far away*.

Check and discuss answers.

TASK 3 (3 minutes) OLV

Tell students that they are going to see sections of Vodafone's website dealing with the future of communication. Students match the pictures to the names of the devices.

Solution: a. - 3., b. - 5., c. - 4., d. - 1., e. - 7., f. - 2., g. - 6.

TASK 4 (5-8 minutes) OLV

Now students match the titles with the description of the devices.

Solution: 1. - G., 2. - B., 3. - D., 4. - F., 5. - A., 6. - C., 7. - E.

TASK 5 (8-10 minutes) BESZ, ÍR

Students fill in the chart with their own ideas. They may use a dictionary.

TASK 6 (10-20 minutes) ÍR

Based on their notes, students write an article in the school magazine based on what they have read.

Students *should only* use their notes and ideas and *not* the original material. (You may collect their original copies at the end of the lesson.)

TASK 2 Internet (10 minutes) OLV, HALL, NYH ONLY WITH INTERNET ACCESS

Tell students they are going to visit an Internet webpage about the future of communication. Visit the following site: <http://www.vodafone.com/flash/futures/>. Click on the option: 'Launch site with introduction'. Hand out Task 2A. On the website you will find a text which can either be read or listened to or both at the same time.

Students should use the text to fill in the sentences in Task 2 with the appropriate words to make them true. Suggested answers:

1. We can barely imagine *the differences we will be able to see* in the next decade.
2. In this site some changes they think will happen can *be experienced*.
3. In this site you can tell *what you think about Vodafone's / their ideas. // what you think of their idea about future*.
4. Vodafone wants to offer mobile services in the future that *bring people closer (to each other). // connect people who are far away*.

Check and discuss answers.

TASK 3 Internet (20 minutes) OLV, HALL ONLY WITH INTERNET ACCESS

Click on 'Ready to Play'. On this page students will find quite a few ideas about future communication by Vodafone.

Students can read and take notes of the ideas. Students may use a free online dictionary.

Sources

Task 1: <http://library.thinkquest.org/5729/timeline.htm>

Task 2, 3: <http://www.vodafone.com/flash/futures/>

Fizika

A feladatsor jellemzői

Cél:	A megfigyelés során a lényeges elemek kiemelése
Tárgy, téma:	Mechanika, merev test egyensúlya
Tanulói tevékenység:	Csoportokban tornyok építése, megfigyelés, az építési stratégia felállítása, a feladatlapon meghatározott feladatok írásbeli megoldása.

Felhasználási útmutató

Kötött munkaforma

Az építkezés, tapasztalatgyűjtés 2-4 fős csoportokban, a megbeszéltek füzetbe történő leírása.

Ajánlott munkaforma

A tapasztalatok megbeszélése történhet frontálisan vagy a csoportok egy-egy képviselője részvételével. Az ábrák kiegészítése, a kérdések megválaszolása történhet egyénileg vagy a csoporton belül közösen, az eredmény kipróbálása pedig újabb kiscsoportos építkezés közben. Eltérő válaszok esetén csoporton belül ütközhetnek a vélemények, de az ütköztetés szintén történhet frontálisan is.

Szükséges eszközök

Egyforma építőkockák, például Jenga, dominó, vagy sok tetszőleges téglatest alakú, egyforma, homogén test.

Megfigyelési szempontok a tanár számára a feladatmegoldás közben

- tartják-e magukat a csoportok a feladathoz;
- milyen a munkamegosztás a tagok között;
- mennyi idő alatt veszik észre e lényegét (érdemes időkorlátot szabni az építkezéshez);
- milyen pontosan fogalmazzák meg a lényegét;
- használják- e előzetes ismereteiket az írásbeli munkánál (mi a gravitációs erő támadáspontja, hatásvonala)

Értékelési kritériumok

Az építkezés sikeressége, a megfigyelésben a lényeges elemek felismerése, a fogalmazás pontossága.

Egyéb

Érdemes az építészetben tényleg előforduló példákról képet mutatni. Esetleg ki lehet térni az elkanyarodva ferdülő, nem egyenes falú tornyokra is, de csak képek megmutatásának a szintjén, érdekességként.

Bevezető – Ferde tornyok

Léteznek a világon ferde tornyok, amelyeket véletlenül, vagy akarattal ferde építettek, esetleg valamitől elferdültek az idők során, mégsem dőltek le. Kérdés, hogy mennyire lehet elferdíteni egy tornyot anélkül, hogy eldőlné. Tudunk-e erre valamilyen szabályszerűséget találni?

Építs a rendelkezésre álló egyforma, téglatest alakú (homogén tömegeloszlású) építőkövekből tornyot! Építs egymás után

több tornyot is, különböző ferdeségűeket!

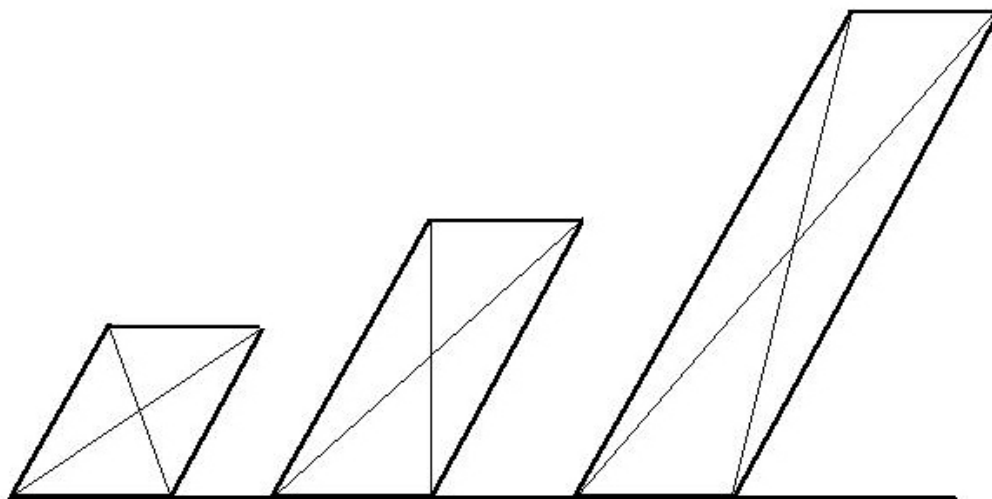
Építsd mindegyiket olyan magasra, amennyire csak tudod, akkor hagyd abba az építkezést, amikor érzed, hogy a következő téglától már felborulna a torony!

Figyeld meg a következőket!

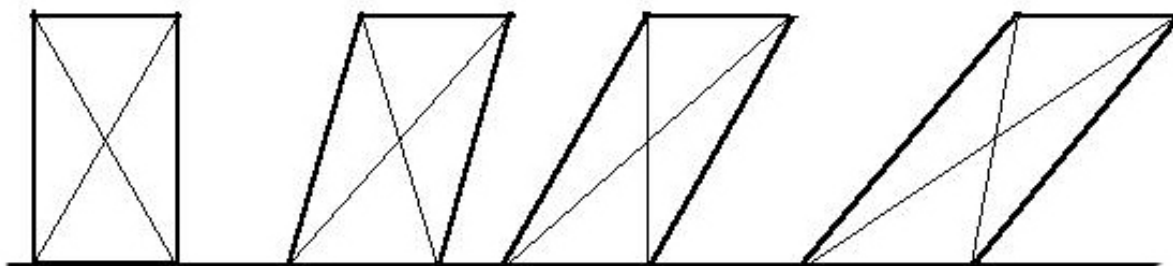
1. Függ-e a torony maximális magassága attól, hogy mennyire építetted ferde? Ha igen, hogyan?
2. Figyeld meg, hogy amikor ledől a torony, az hogyan történik!
3. Figyeld meg, legfeljebb mennyire tolódhat el vízszintes irányban a torony teteje az aljához képest!

Feladatok

1. Az alábbi rajzokon ferde tornyok vázlatos rajza látható. Egészítsd ki az ábrákat a tornyokra ható erőket jelző nyilakkal!

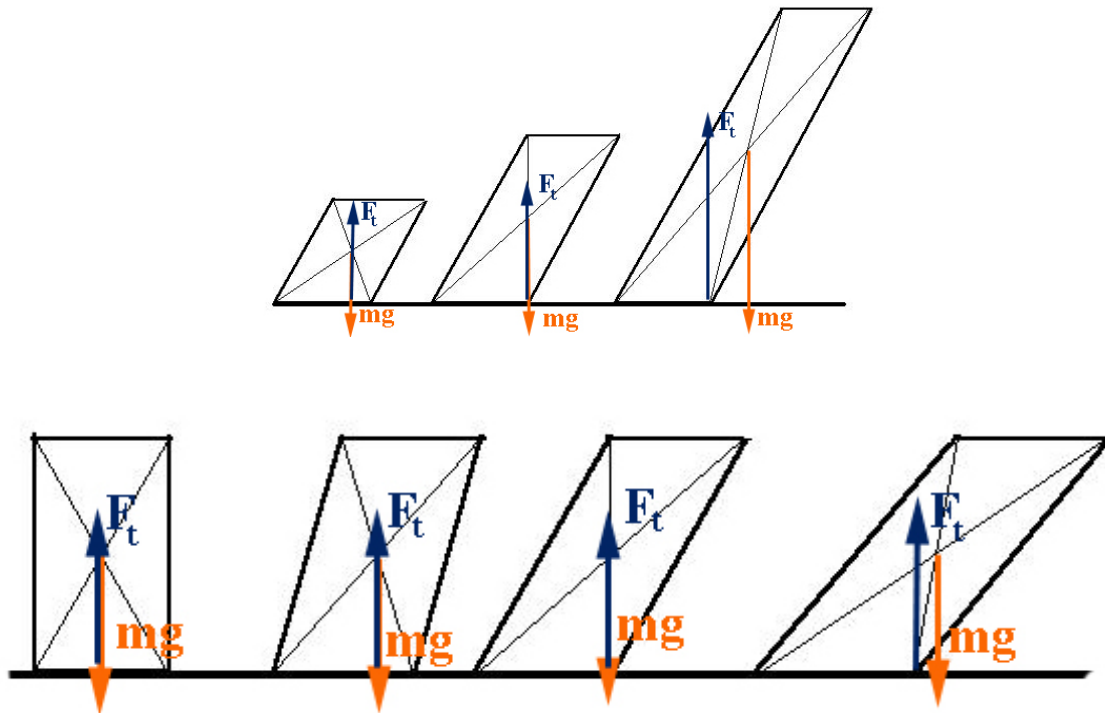
2. Mit gondolsz, a tornyok közül melyik nem borul fel?

3. Mivel tudjuk az előző kérdésre adott válaszunkat megindokolni?

Megoldás

1. Az alábbi rajzokon ferde tornyok vázlatos rajza látható. Egészítsd ki az ábrákat a tornyokra ható erőket jelző nyilakkal!

Ennél a feladatnál lehet, hogy a gyerekek csak a nehézségi erőt rajzolják be. Akkor a talaj nyomóerejére fel kell hívni a figyelmüket.

Valószínű, hogy ha berajzolják a talaj nyomóerejét, azt az alaplap közepére rajzolják. Ez is elfogadható jó megoldásként, esetleg meg kell említeni, hogy nem ott van, de mélyebben indokolni nem kell, és nem is elvárható, hogy értsék.

2. Mit gondolsz, a tornyok közül melyik nem borul fel?

Az első rajzon az első és a második, a második rajzon az első, a második és a harmadik.

3. Mivel tudjuk az előző kérdésre adott válaszunkat megindokolni?

Segítő kérdések a válasz megtalálásához:

1. Független-e a torony maximális magassága attól, hogy mennyire építetted ferdére? Ha igen, hogyan?

Válasz: Igen, függ. A jobban ferdülő torony alacsonyabb. A kevésbé ferdét magasabbra tudjuk építeni.

2. Figyeld meg, hogy amikor ledől a torony, az hogyan történik!

Válasz: A torony egyszerűen felborul, a legalsó téglá helyben marad, a többi pedig egy testként fordulva eldől.

3. Figyeld meg, legfeljebb mennyire tolódhat el vízszintes irányban a torony teteje az aljához képest!

Válasz: Ha a torony legfelső szintje teljes terjedelmében kívül esik a legalsó szint feletti tartományon, a torony feldől (ez a megfigyelések alapján kijelenthető legpontosabb szabályszerűség, aki ezt kitalálja, dícséretet érdemel!).

A stabil tornyok súlypontja az alátámasztás felett helyezkedik el, ezért a talaj nyomóereje eredő forgatónyomaték nélkül képes ellentételezni a torony súlyerejét – ez a jelenség „elméleti” magyarázata.

Kémia

Elméleti háttér – keverékek

A természetben előforduló anyagok többsége keverék. A keverékek közé tartozik a levegő, a cukoroldat, a kakaóital, a fagyalt, a puding, a tejföl, a kóla, a kőzetek. A keverékeket csoportosíthatjuk az összetevőik halmazállapota szerint.

Szuszpenziót kapunk, ha folyadékban apró szemcséjű, szilárd, nem oldódó anyagot keverünk. Ilyen keverék például a kakaó.

Emulzióról beszélünk, ha egy folyadékban egy másik, benne nem oldódó folyadék részecskéit oszlatjuk el. Ilyen keverék a tejföl.

A kőzetekben minden összetevő szilárd halmazállapotú, ezek a **szilárd keverékek**.

A **habok** úgy keletkeznek, ha a folyadékban légnemű anyagot oszlatunk szét. A tejszínhab a keverékeknek ebbe a csoportjába tartozik.

Feladatok

1. Hűvös őszi reggeleken, a ködös utcákon sétálva megyünk dolgozni, Te is így mész az iskolába. Ha hosszú az út, míg az iskolába érsz, akkor az út végén, mikor az iskolába belépsz és leveszed a sapkát a fejedről, nedvességet érzel a bőrödön.

Milyen halmazállapotú anyagokból lesz a köd?

Az őszi ködnek melyik anyagok az összetevői?

2. A keverékek melyik csoportjába tartoznak a következő anyagok?

Tej:

Rostos üdítő:

Pénzérme:

Szappanbuborék:

Puding:

Mi a képen látható keverék neve?

Milyen halmazállapotúak ennek a keveréknek az összetevői?

.....

3. Az oldatok is keverékek. Melyik az a tartalmi jegy, ami a szuszpenziót és az oldatot megkülönbözteti egymástól?

.....

Biológia

Ismerkedés a Növényismeret könyvvel I.

Kompetenciák: adatértés, szövegértelmezés, lényegkiemelés, tájékozódás térben és időben, csoportos munka

A feladat alapjául Simon Tibor – Seregélyes Tibor: Növényismeret (Nemzeti Tankönyvkiadó 1998.) c. munkája szolgál. A feladatokat kis csoportban (2–4 fő) vagy önállóan oldhatják meg a diákok. Egy könyvet legföljebb két diák használjon.

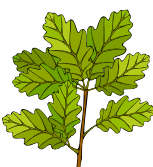

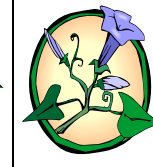
Feladatok

A növényföldrajz elemei – Az indikáció

1. A könyv 11. oldalán olvasható leírás és a tanultak alapján válaszoljuk meg a kérdéseket!

- Mit jelent az indikáció szó?
- Milyen indikátorokról esett szó kémiaórán? Mit jeleznek (indikálnak)? Milyen tulajdonságukat használjuk föl a vizsgálatban?

2. Az alábbi ábrán egy elképzelt kirándulás jegyzeteit láthatjuk. A kirándulás 4 különböző életközösségen (társuláson) át vezetett (I.–IV. jelű sorok). A kiránduló csoport fölírta, hogy hol, milyen növényfajokkal találkozott (A–F jelzéssel), és azt is, hogy mennyire volt gyakori ott az adott faj (+++ = tömeges; ++ = gyakori; + = ritka). A jegyzetek alapján válaszold meg az alábbi kérdéseket.

A faj piktogramja (képi jele) és betűjele →						
A vizsgált élőhely (életközösség) ↓	A	B	C	D	E	F
I.	++			+		+
II.			+++		++	+
III.		+++		++		+
IV.	+			+++		++

- Mely fajok ragaszkodtak (a négy közül) csak egy bizonyos élőhelyhez?
- Mely fajok voltak társulásközömbösek (melyeknek mindegy, melyik életközösségben vannak)?

e. Mely fajok voltak egy-egy életközösség *jó (jellemző) indikátorai*? Mely fajokról sejtethető, hogy *környezeti igényeik hasonlóak*?

3. A könyv végén található adatbázisban (246–263. oldal) konkrét fajok élőhelyigényeit tüntették fel. Tanulmányozzuk először az ökológiai mutatók jelentését (247. oldal) majd keressünk a táblázatból néhány olyan fajt, amelyek

- f. igen száraz környezetet jelez,
- g. az erős emberi beavatkozást (degradációt) „kedveli”, illetve jelzi,
- h. savanyú kémhatású talajt jelez!
- i. Milyen típusú növényeknek jelezték *0-val* az ökológiai mutatóit? Miért?
- j. Milyen típusú növényeknél *nem jelezték semmit* egy vagy több ökológiai mutató helyén? Miért?

4. Általánosítás

k. Az eddigi példák alapján fogalmazzuk meg, mi a hasonlóság a biológiai (ökológiai) indikáció és a kémiai indikáció (például sav-bázis-indikáció között). Mi az a különbség, ami a biológiai indikációt a kémiaiánál bonyolultabbá teszi?

Megoldások:

- a. Jelzés (latin)
- b. A környezet valamely tulajdonságát (pl. pH-ját) jelző vegyületek. Színükkel (színváltozásukkal) jeleznek.
- c. A C és E faj a II. jelű területhez ragaszkodott, a B a III.-hoz.
- d. Az F társulásközömbös.
- e. A társuláshű fajok a legjobb indikátorok (C, E, B). (Tömegességével a D és az F is jellemzi a IV. területet, de ezek nem társuláshűek.)
- ? Az együtt előforduló fajoké: a C-E; a B-D, és részben a D-F párok.
- ? Például a hegyi ternye, a taréjos tarackbúza ($W = 1$).
- ? Például a takarmánylucerna, szürke madársóska ($Z = 5$).
- ? Például a saspáfrány ($R=1$).
- i. Azokét a fajokét, melyek az adott környezeti tényezőre igen tág tűrésűek (közömbös számukra a környezet azon tényezője – a W esetében nincs ilyen faj).
- j. Gazdasági (termesztett) növényeknél nem adtak meg egyetlen mutatót sem. Ennek oka az, hogy ökológiai igényeik fajtától függenek, nem adhatók meg egyetlen számmal. (Kivétel: budai berkenye, illetve a vajvirágfajok (ez egy több nehezen elkülöníthető fajból álló csoport).
- k. Az indikáció mindkét esetben jelzés. Mindkét jelzést csak a hozzáértő ember tudja megfejteni. Különbség: az élőlények a környezet sokféle tényezőjére érzékenyek (pl. ökológiai mutatók), ezek együttes hatását jelzik elterjedésükkel vagy visszaszorulásukkal.

Földrajz

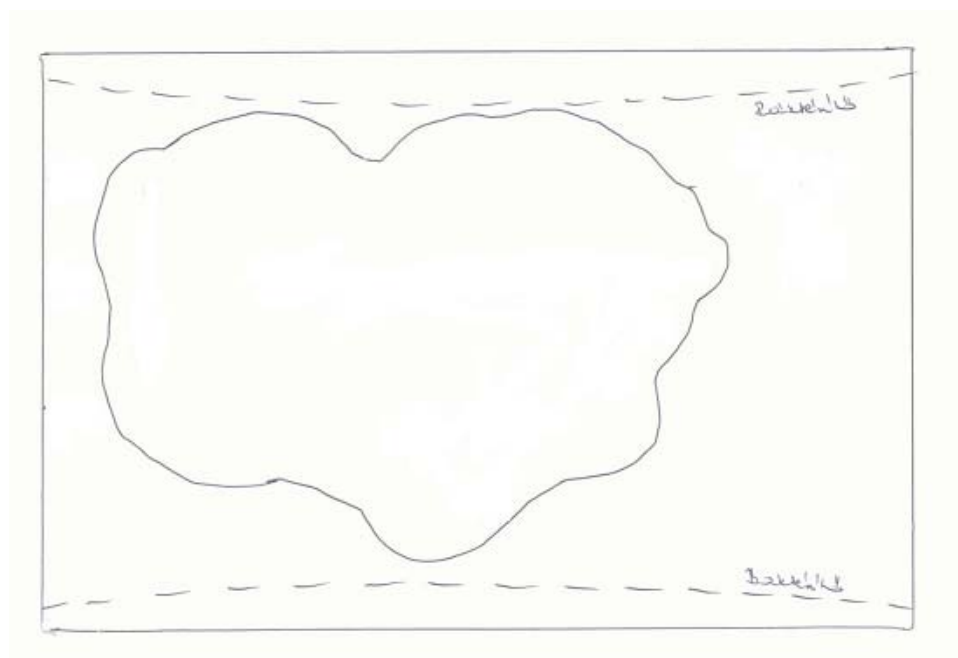
Útmutató – a kőzetburok

- Témakör:** a kőzetburok (9. évfolyam)
- Fejlesztendő képesség:** a szöveges információk ábrázolása rajzolással, ok-okozati összefüggések felismerése, kreatív gondolkodás
- Feladattípus:** rajzolás F/2. c, ábraelemzés H/2. c,
- A megoldáshoz, megvalósításhoz szükséges idő:** 25 perc
- Javaslat:** egy csoport legfeljebb 5 főből álljon

A feladatmegoldás menete

- Az osztályt négy csoportra osztom! Minden csoport rajzolja meg a kontinenst az általam megadott körvonalas térképre a leírás alapján! Egy tanuló lassan, tagoltan olvassa a szöveget, egy gyerek rajzoljon, a többi irányítsa, segítse a rajzolót!
- A rajzolás után következtessek a sziget múltjára, felszínének kialakulására a leírás alapján! Írjátok le a történetét! Foglaltok bele, hogy miből következett rá!
- Következtetés közben egy-egy tanuló rajzolja fel a táblára a szárazföldjét egy közös kontúrtérképre!

A körvonalas alaptérkép:

Feladatok

1. csoport: Rajzoljátok le a kontinens szerkezetét szerkezeti jelekkel!

Földrészünk a forró övezetben fekszik. Nyugati felén egy gyűrthegység húzódik végig a parttal párhuzamosan. A kontinens belsejében még egy gyűrthegység húzódik Ny-K-i csapásirányban. Ettől a hegységtől északra a tengerig ösföldet, a hegységtől délre a tengerig alföldet találunk. A szárazföld keleti részén röghegység emelkedik ÉK-DNy-i irányban. A kontinens nyugati partjától nem messze, vele párhuzamosan húzódó mélytengeri árkot takarnak a hullámok.

2. csoport: Színezzétek ki a térképvázlatot az alábbi információk alapján!

Szárazföldünk a forró övezetben fekszik. Az A-val jelölt terület legyen befelé haladva fokozatosan sötétbarna, a B-vel jelölt világosbarna. A C betű zöldet, míg a D sárgás barnát jelöl. A zöld a tengerpart közelében teljesen besötétül egy foltban. A part mentén világos, majd befelé haladva a tengerbe középkék színt kapjon. A kontinens nyugati partjától nem messze, vele párhuzamosan végighúzódva sötétkékké válik a színezés.

3. csoport: Rajzoljátok meg a kontinenst az ismert térképjelek alapján!

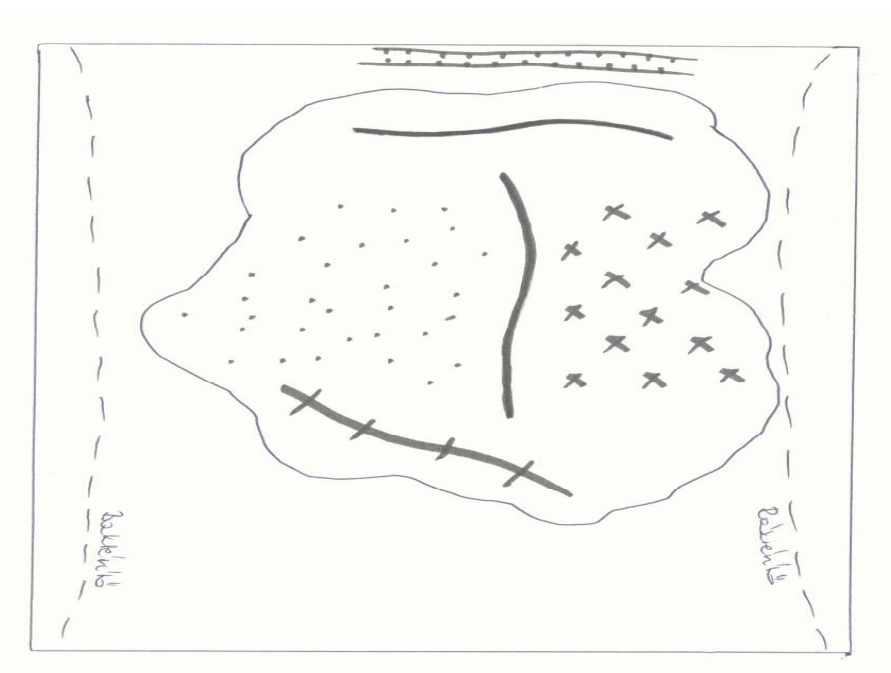
Szárazföldünk a forró övezetben fekszik. A kontinens nyugati felén öt működő vulkán sorakozik É-D-i irányban. A kontinens belsejében Ny-K-i csapásirányban a következő magasságú csúcsok követik egymást: 4043 m, 4764 m, 5889 m, 4711 m. A kontinens déli részén 231 m, 453 m, és -3 m tengerszint feletti magasságot találunk a tenger felé csökkenve. A szárazföld keleti részén pedig ÉK-DNy-i irányban 1143 m, 1356 m, és 1201 m magas kiemelkedések láthatók. A kontinens nyugati partjától nem messze, vele párhuzamosan 4921 m-ig, 5220 m-ig és 3308 m-ig merülhetnek a tengeralattjárók, amíg eléri a tengerfeneket. A kontinenstől ÉK-re vulkáni szigetek sorakoznak íves alakban.

4. csoport: Rajzoljátok meg a kontinenst ásványkincs jelek felhasználásával!

Szárazföldünk a forró övezetben fekszik. Míg a kontinens nyugati felén a parttal párhuzamosan számos színes- és nemesfémérc-telepet találtak, addig a kontinens belsejében csak nyomokban található ugyanezek Ny-K-i irányban. Ettől északra a tengerig a nehézfémek, illetve a vas ércei találhatóak, délre pedig a tengerig kőolaj- és földgázkutakat látunk. A szárazföld keleti részén feketeköszén-bányákat láthatunk ÉK-DNy-i irányban. A kontinenstől ÉK-re szigetek húzódnak íves alakban, amelyeken rézércet bányásznak.

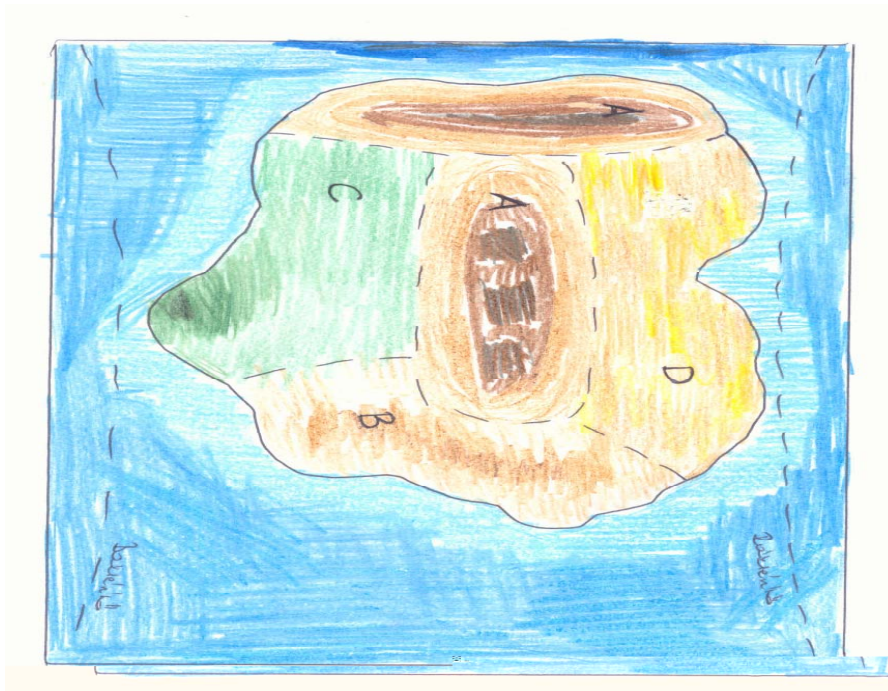
Lehetséges megoldások

1. csoport

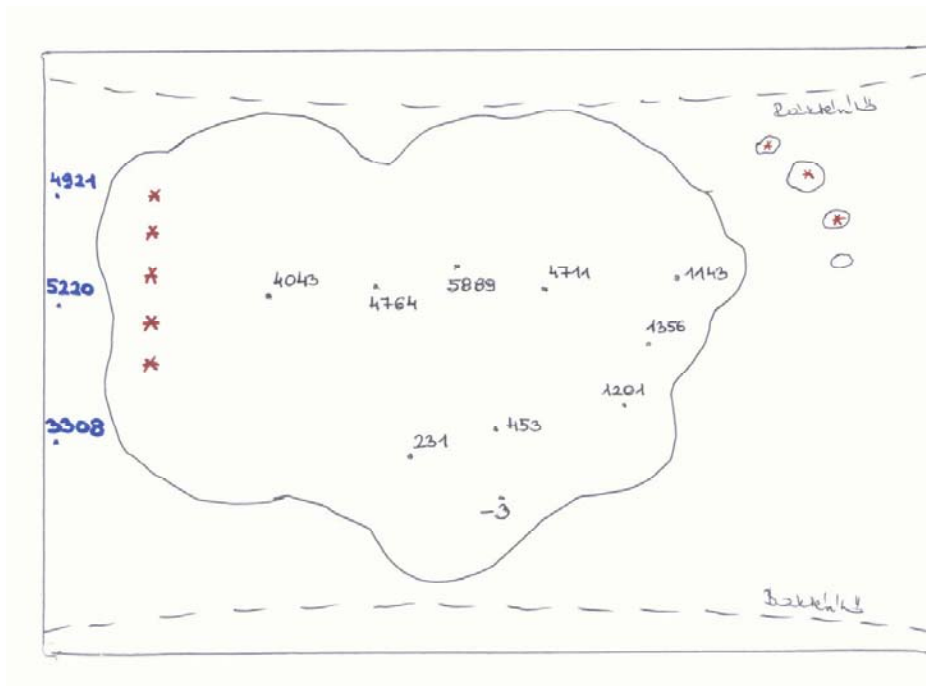
A Rák- és a Baktérítő között fekszik a kontinens. Miután a part mentén húzódik a gyűrthegeység, így egy óceáni kőzetlemez bukott a szárazföldi alá talán a középidő végén-újidő elején. Az alábukás következménye a parttal párhuzamos mélytengeri árok a szárazföld nyugati partjától nem messze. A kontinens belsejében lévő harmadidőszaki gyűrthegeység két szárazföldi lemez ütközésének eredménye. Ettől északra találjuk a kontinens magvát képező ősidei ősföldet, délre pedig a negyedidőszaki alföldet. Miután a forró övezetben fekszik a szárazföld, kizárhatjuk hogy az alföld a jég letaroló munkájával jött létre. Tehát tengeri és folyóvízi feltöltődés eredménye. Az őidei röghegeység az évmilliók során gyűrthegeységből alakult ki, lekopott, feldarabolódott, lankás oldalú kiemelkedés lett. A röghegeység folytatását más kontinensen kereshetjük, mert az óidőben összeforrt őskontinens szétvált.

2. csoport

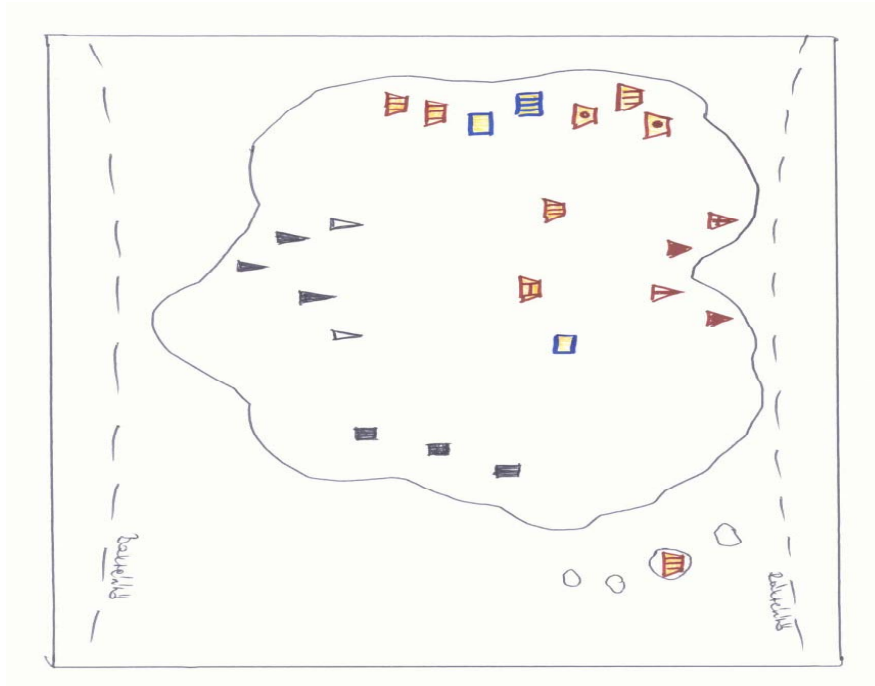
A Rák- és a Baktérió között fekszik a kontinens. A kontinens nyugati és belső részén magashegységek húzódnak. A nyugati part mentiről tudjuk, hogy mélytengeri árok követi, tehát gyűrthegység, amely óceáni-szárazföldi lemezek ütközéséből született. A C betűvel jelölt terület alföld, enyhén süllyed a tenger felé, egészen mélyfölddé. A D dombvidék. A part mentén körben sekély a tenger, majd fokozatosan mélyülni kezd.

3. csoport

A Rák- és a Baktérítő között fekszik a kontinens. A kontinens nyugati felén vagy vulkánokkal tagolt gyűrthegeység emelkedik, vagy kőzetlemezek szétnyíló, távolodó zónájában létrejövő vulkáni sort figyelhetünk meg. Ám a nyugaton végighúzódó mélytengeri árok inkább alábukással létrejött gyűrthegeységet bizonyít. A kontinens belsejében Ny-K-i csapásirányban magashegység húzódik. Gyűrthegeység vagy láncos röghegység. A déli részen, a kontinens fekvéséből adódóan, feltöltött alföld terül el. Egy kis terület mélyföld. A szárazföld keleti részén pedig ÉK-DNy-i irányban közephegység fekszik.

4. csoport

A Rák- és a Baktérítő között fekszik a kontinens. Miután színes- és nemesfém érlelőhelyek vonalban helyezkednek el, nem elszórtan (É-D, illetve Ny-K irányban), így a kontinensen két hegység húzódik végig. Ám a nyugati bővelkedik ércekben, a belső hegységben csak nyomokban mutatkozik. Ez a kialakulásuk különbségére mutat: nyugaton óceáni és szárazföldi, a belső területen pedig két szárazföldi kőzetlemez találkozásával gyűrődtek fel a hegységek. A kontinens északi részén nehézfémek ércei vannak, ami ősföldre utal, miután a lelőhelyek a felszínközélen vannak, és így itt könnyen kitermelhető. Délen alföldre utal a szénhidrogének bányászata. A szárazföld keleti részén pedig röghegység ontja magából az óidei jó minőségű feketekőszén. A szigeteken rézérce pedig a harmadidőszaki vulkánosság eredménye.

Útmutató – a léggör

Témakör: léggör

Fejlesztendő képesség: információgyűjtés

Feladattípus: irányított válaszalkotás

A megoldáshoz, megvalósításhoz szükséges idő: 5 perc

Feladatok:

1. Miről kapták típusnevüket a német Volkswagen autók?

VW Passat:.....

VW Golf:.....

VW Scirocco:

VW Bora:.....

Megoldás

VW Passat: A Passzát a forró övezet állandó irányú szele, ÉK vagy DK irányú.

VW Golf: A Golf-áramlat egy meleg tengeráramlás, amely a Mexikói-öbölből indul és Észak- Európában hal el. Az uralkodó szelek irányítják.

VW Scirocco: A Sirokkó a Földközi-tenger környékének veszedelmes, forró, száraz helyi szele.

VW Bora: Az Adriai-tenger hideg bukó szeléről kapta nevét.

Útmutató – övezetesség

Témakör: légburok / övezetesség (9. évfolyam)

Fejlesztendő képesség: a feladatmegoldásra irányuló megbeszélés, a szöveges információ értelmezése, feltárás

Feladattípus: irányított és szabad válaszalkotás

A megoldáshoz, megvalósításhoz szükséges idő: 20 perc (otthoni, szorgalmi feladat)

Feladatok

A sport világa sem független az éghajlattól vagy az időjárás szeszélyeitől. Válaszoljatok a kérdésekre! Ha nem sikerül fejből kitalálni a válaszokat, nézzetek utána sportlexikonokban, vagy az Interneten, esetleg kérdezzétek meg szüleiteket!

1. Miért szeptember 15. és október 1. között rendezték a 2000. évi nyári olimpiát, ellentétben a megszokott júliusi-augusztusi időponttal?
2. Hol rendezték azt az olimpiát, amelyiken a megszokott esős, ködös időjárás ellenére 300 000 ember vett részt nézőként? Az időjárás kiegyenlítetttsége engedte, hogy az olimpia fél évig tartson (április 27. – október 29.). A szervezők az őszi időpontokra berakták a programba még a műkorcsolyát és a jégkorongot is.

3. Mire utalhat a téli olimpia egyik szervezője, ha ezt mondja: „Sajnos a hóesést nem tudjuk szabályozni.”?
4. A *Vendée Globe* egy Földet megkerülő vitorlásverseny. A versenyzők a legnehezebb szakasznak a Horn-fok és a Jóreménység-fok megkerülését tartják. Volt rá példa, hogy amikor itt jártak a vitorlások, a szervezők megszakították a versenyt. Vajon miért?
5. Melyik sportágak képviselői mondhatták: „Alig kaptunk szelet, számtalanszor kellett futamot halasztani. Gyakorlatilag minden szabadnapunk az elmaradt futamok pótlására ment el.”?
6. Melyik sportág képviselője mondta: „A nagy szél miatt több órát, vagy lehet, hogy napokat csúszik a verseny. Ha ellövik a rajtot, akkor pedig a verseny végeredményét befolyásolja a még szabályosnak ítélt szél. Bosszantó!” (Athén 2004)?
7. „Ismét kis csúzás következett be az év harmadik Grand Slam tenisztornáján az eső miatt, amely 6 nap alatt harmadszorra zavarta meg a küzdelmeket.” Hol tartják ezt a tenisztornát, és miért ilyen gyakori az eső?

Megoldások:

1. Ausztráliában ekkor kezdődik a tavasz, ebben az időszakban az átlagos hőmérséklet 16–20 °C.
2. London 1908
3. Ha túl kevés hó esik, akkor ez rendkívüli módon megnehezíti a versenyt szervezők dolgát, mert műhavat kell csinálniuk hóágyúval. Ám ez csak tartós hideg esetén lehetséges. Ha túl sok a hó, akkor komoly gondot okoz a résztvevők szállítása. Esetleg el kell halasztani versenyszámokat (síugrás, szánkó).
4. Két ok is lehetséges. Olyan erősségű szelek süvöltenek, tombolnak itt (50-60 csomó = 90-110 km/h), ami már életveszélyes. Ugyanis itt a nyugati szeleknek nem állja útját szárazföld. Vagy az Antarktiszról levált és tengeráramlások által odaúsztatott jéghegyek sokasága okozhat kárt a hajókban, és ezzel együtt az emberéletben is.
5. Vitorlázás, szörfözés
6. Kajak-kenu
7. Wimbledon, London. Mérsékelt övezet, valódi mérsékelt öv, óceáni terület, nyugati szelek, évi 1000–1500 mm csapadék.

Rajz és vizuális kultúra

Útmutató

A feladat címe: Ujjlenyomat-labirintus
Fejlesztendő vizuális terület: az adott célnak megfelelő kompozíció létrehozása
Szociális kompetencia: önbizalom, öntudatos magatartás; őszinte kommunikáció; reális énkép kialakítása

A feladat leírása:

Ujjlenyomat: az emberi ujjak ... olyan, az egyénre jellemző, egyedi lenyomata, amely lehetővé teszi a személy azonosítását.

Akadémiai Kislexikon, Akadémiai Kiadó, 1989 Bp., L - Z 830. l.

Labirintus, labürinthosz (gör. - lat.): útvesztő, bonyolult folyosórendszer ...

Akadémiai Kislexikon, Akadémiai Kiadó, 1989 Bp., L - Z 16. l.

Feladat

1. Készíts lenyomatokat sűrű vízfestékkel, temperával vagy tussal a hüvelykujjadról! A legjobban sikerült nyomatot nagyítsd fel úgy, hogy egy 10 x 10 cm-es négyzetet kitöltsön! Az ujjlenyomat bizonytalanságait, hibáit határozott vonalakkal korigáld! (Ha szükséges, használj nagyítót!)

Az így elkészített rajzot egy másik 10 x 10 cm-es mezőben alakítsd labirintussá!

2. Az így elkészült rajzolat alkalmas lehet egy alkalmazott grafikai terv elkészítéséhez. Három lehetőség közül választhatsz:

1. Tervezz táblás játékot a labirintus felhasználásával! Határozd meg a játékosok számát, a játék módját; írd le a játékszabályokat! Rajzold meg a játékteret!
2. Tervezz plakátot a labirintus rajzának felhasználásával és egyéb szöveges vagy képi elemekkel! A plakát egy színházi eseményre hívjon!
3. Tervezd meg a saját honlapod első oldalát, amelyen szövegek és egyéb rád vonatkozó üzenetek között az ujjlenyomat-labirintusod is szerepel!

3. Készíts vázlatokat a végleges megvalósítás előtt!

A munka menete:

- Az ujjlenyomatokat az álló helyzetű A/4-es rajzlap felső 5-6 cm-es sávjába készítsd el!
- Vonalzó segítségével rajzolj 2 darab 10×10 cm-es négyzetet a rajzlap üres részére!

- Készítsd el a nagyítást, majd a labirintust!
- Válassz ki a három alkalmazott grafikai lehetőség közül egyet!
- Készíts vázlatokat, majd azok alapján valósítsd meg az elképzelésedet!

A feladat anyag- és eszközigénye

Tus, akvarell vagy tempera, ecset, nagyító, ceruza, filctoll, vonalzó, színes eszközök.

Értékelési szempontok

Az egyes részfeladatok értékelési fokozatai csökkenő sorrendben:

- a feladatot minden tekintetben helyesen értelmezte
- a feladat értelmezése nem minden tekintetben kifogástalan
- a feladatot teljesen félreértette

- az ujjlenyomatot értelmezhető, jó minőségben készítette el
- az ujjlenyomat elmosódott, nehezen értelmezhető
- az ujjlenyomat értelmezhetetlen

- a 10×10-es nagyítás sikeres
- a nagyítás részleteiben sikeres
- a nagyítás hibás, részletei sem felelnek meg az elvárásnak

- a vonalrendszer egységes, jól értelmezhető
- a vonalrendszer nem egységes, nehezen értelmezhető
- a vonalrendszer kusza, értelmezhetetlen

- a labirintus áttekinthető, vonalrendszere kiegyensúlyozott
- a labirintus nehezen értelmezhető, vonalrendszere nem egységes
- a labirintus nem értelmezhető, vonalrendszere átláthatatlan

- több használható terve volt
- több terve is volt, de azok egy elképzelés változatai
- nem voltak tervei

- a kompozíció (szín és forma tekintetében egyaránt) összhangban van a választott témával
- a kompozíció csak részben van összhangban van a választott témával
- a kompozíció egyáltalán nincs összhangban a választott témával

- a feladatnak és saját képességeinek megfelelő technikát választott
- a technika választása nem teljesen megfelelő
- a feladathoz teljesen alkalmatlan technikát választott

- a munka technikai kivitele kiváló
- a munka technikai kivitele közepes
- a munka technikai kivitele gyenge

Összbenyomás:

- hatásos, jó benyomást keltő munka, részértékei a produkcióban összeadódnak
- vannak értékei, de az összkép mégsem teljesen meggyőző

Német nyelv

Útmutató

Szint	A/2 ***
A blokk címe	Tagebuch online
A feladatsor célja	- tájékozódás internetes oldalon - a napló mint szövegfajta megismerése - napló írása
Fejlesztendő készségterület	- Olvasott szöveg értése - Íráskészség
Tanulói tevékenységek a blokk szintjén megfogalmazva	- a tanulók internetes oldalon tájékozódnak - ismerkednek a naplóval, mint szövegfajttal - naplórészleteket olvasnak és elemeznek - naplót írnak
Szöveg, anyag forrása	http://www.digidiary.de

A blokk témája

A napló, mint szövegfajta az idegen nyelv oktatásának fontos területe. A napló szókinccse, nyelvi szerkezete általában viszonylag egyszerűbb, jól strukturált, könnyebben érthető. Idegen nyelven naplót írni és olvasni a nyelvgyakorlás egyik igen élvezetes formája lehet. Bár egy diákot sem szeretnék a szép füzetbe szép tollal írt, hagyományos naplóírásról lebeszélteni, a korosztály mai igényeit figyelembe véve érdekes lehet egy online vezetett napló, ami teljesen névtelen, nem kerülhet idegen kezekbe, mégis rengetegen olvassák („nem mondhatom el senkinek, elmondom hát mindenkinek”), és kommentálják. Az internetes oldal számos lehetőséget rejt magában, a blokk csupán egy szintjét használta ezen lehetőségeknek, de a megfelelő feladatoknál a differenciálás lehetőségére felhívjuk a figyelmet.

Az értelmi intelligencia fejlesztése

A 14-18 éves korosztály fontos és hasznos tevékenysége a naplóírás, ezért a blokkhoz kapcsolódóan ajánljuk a téma osztályfőnöki vagy magyar órán, anyanyelven történő megbeszélését is.

Az egyes feladatok adatai

sor-szám	Cél	Tanulói tevékenység	Munkaforma	Idő	Eszközök	Tanári tevékenység
1.	- A téma bevezetése	A tanár kiválasztja mire hívja fel az internetes reklám a figyelmét	egyéni munka	2-3 perc	SB	
2. a	- Az olvasott szöveg teljes értése - A nyomtatvány szavainak tisztázása	A nyomtatvány rubrikáihoz kérdéseket társít	páros munka	2-3 perc	SB	A megoldást a táblán rögzíti

sor-szám	Cél	Tanulói tevékenység	Munkaforma	Idő	Eszközök	Tanári tevékenység
2. b	- Az olvasott szöveg teljes értése - A nyomtatvány szavainak tisztázása	A nyomtatványban szereplő rövidítéshez és hivatkozáshoz magyarázatot társít	egyéni munka	2-3 perc	SB	
3.	- Az olvasott szöveg globális megértése - A naplóval mint szövegfajttával való ismerkedés - A 6. feladat előkészítése	Naplórészleteket személyekkel párosít	páros munka vagy csoportmunka	5-20 perc	SB tábla	- Körbejár, segít - A megoldást és a megoldást segítő nyelvi elemeket a táblán rögzíti
4.	- A napló mint szövegfajta tisztázása - az 5. feladat előkészítése	A szövegfajta sajátos jegyeit kiválasztja	egyéni munka	3-5 perc	SB	- Körbejár, segít - A kiválasztott jellegzetességeket a táblán rögzíti
5.	- Nyelvi példák keresése	- Naplórészleteket olvas - Példákat húz alá	páros munka vagy csoport munka	5-8 perc	SB tábla	- Körbejár, segít - A gyűjtött példákat a táblán rögzíti
6.	- Az íráskészség fejlesztése	Naplót ír	egyéni munka	5-8 perc	SB	Körbejár, segít

Schülerblatt

1. Hast du schon mal daran gedacht Tagebuch zu schreiben? Vielleicht tust du es sogar? Oder du liest unheimlich gerne Tagebücher von anderen? Die folgende Möglichkeit könnte vielleicht etwas für dich sein. Worum geht es hier? Sieh dir das Bild an, und kreuze an!

- a) Du kannst für jeden Tag ein Buch online bestellen.
- b) Du kannst dein Tagebuch online führen.
- c) Du findest hier eine Seifenoper.

2. a. Um mitmachen zu können brauchst du nur ein Formular auszufüllen. Welche Fragen passen wohin? Studiere das Formular, und ergänze!

<< zurück | Startseite | vor >> | Login | FAQ | Seite drucken | in die Favoriten

Anmeldung

Melde Dich hier kostenlos an und führe Dein Tagebuch online - völlig anonym! Fülle das Formular bitte vollständig aus. Das Passwort zum Einloggen wird Dir automatisch per Email zugesendet.

Felder die mit einem * gekennzeichnet sind, sind Pflichtfelder.

Nickname*:
 Bitte verwende keine Sonderzeichen im Nicknamen

Emailadresse*:

Postleitzahlenbereich*:

Geburtsdatum*:

Geschlecht*: männlich weiblich

Single*: Ja Nein

* Ich habe die **AGB** und die **Netiquette** gelesen und bin damit einverstanden.

* Ich möchte regelmäßig aktuelle Informationen per Newsletter erhalten.

anmelden

©2005 SEMANTIC-SOLUTIONS.de

- Welchen Phantasienamen hast du gewählt?
- Hast du einen Partner oder eine Partnerin?
- Bist du ein Mann oder eine Frau?
- Wann bist du geboren?
- Was ist die Adresse deiner Maibox?
- Wo wohnst du?

2. b Um dich anmelden zu können musst du mit der AGB und der Netiquette einverstanden sein. Was ist aber AGB und Netiquette? Lies die folgenden Definitionen und kreuze an. Pass auf! Es gibt eine Definition zu viel!

AGB	Netiquette	
☐	☐	Allgemeine Geschäftsbedingungen
☐	☐	After Grog Blog
☐	☐	Verhaltensregeln an die sich die Mitglieder halten müssen

3. Bevor du dein Tagebuch schreibst, kann es interessant sein, zu lesen, worüber die anderen schreiben. Du kannst einige Sätze von lexi89, von krankenschwesta und von damian lesen. Wer hat aber was geschrieben? Lies die Sätze und ergänze!

so da bin ich mal wieder. ach war das ein schönes wochenende..
samstag hab ich ihm dann lasagne gemacht.. und es hat ihm so gut geschmeckt das er sie fast alleine gegessen hat.. ich war richtig stolz auf mich und das ganz ohne fertigsosse (1)

Na toll, heut is Halloween, ich wollt mit paar Leuten weg, und jetzt darf ich nicht weil ich Stress mit meinen Eltern und kein Geld hab.
Dafür kommt mein Schatz auch schon in 5 Tagen *freu* 😊 (2)

Mitte August Besuch bei meinen Eltern und Großeltern mit meiner Liebsten - mein Opa wurde 80. Sehr schön war es, meiner Rābin mal all das zu zeigen, was mich mit meiner Kindheit verbindet. Ende August war ich auch noch einmal bei meinen Eltern; mein Vater hat sich vor allem sehr gefreut, weil er ja Geburtstag hatte, und ich ihn an diesem Tag nicht besuchen konnte. (3)

lexi89
Alter: 15
Geschlecht: weiblich
Profil: Ich bin ein sehr freundlicher, fast immer gut gelaunter Mensch, ...
Hobbies: Freunde treffen, mein Schatz, tanzen, weggehen, lesen, chatten, Musik hören (Sum41, Onkelz), träumen, lachen, schreiben uvm.
Beruf: Schülerin

krankenschwesta
Alter: 22
Geschlecht: weiblich
Profil: Ja das bin ich: nina, 22, krankenschwester, ...
Hobbies: malen, gedichte schreiben, lesen, weggehen, billard spielen, telefonieren Rollerblades fahren, Gedichte/ geschichten/ Tagebuch shreiben und so fort..*loL*

damian
Alter: 25
Geschlecht: männlich
Profil: Ich liebe die natur, entdecke Menschen, fühle Literatur
Hobbies: welch ein schreckliches Wort

- lexi 89
- krankenschwesta
- damian

4. Ein Tagebuch zu führen ist zwar gar nicht so schwer, du solltest trotzdem ein wenig nachdenken, welche Merkmale ein Tagebuch hat. Welche von den folgenden Merkmale sind charakteristisch für das Tagebuch als Textsorte? Lies die Merkmale und kreuze an!

Das Tagebuch...

- gibt die Meinung eines Journalisten wieder.
- stellt ein Ereignis dar und beschränkt sich hauptsächlich auf die Wiedergabe von Fakten.
- hat monologischen Charakter.
- ist die Aufzeichnung von täglichen bzw. Regelmässigen Erlebnissen, Erfahrungen aus dem eigenen leben.

- informiert knapp, aber vollständig und ohne Bewertung über das aktuelle Tagesgeschehen.
- will ein bedeutungsvolles Ereignis aus dem Alltagsleben darstellen.
- kann sehr persönliche Eindrücke, Meinungen ausdrücken.

5. Um die Theorie auch in der Praxis erleben zu können, könnt ihr jetzt einige Sätze aus dem Tagebuch von restarted, scotti und hifi-mama lesen. Findet Beispiele für die angekreuzten Merkmale aus dem Text, und markiert sie!

ich könnte bäume ausreißen!!!

ich hasse meine deutschlehrerin! die meint, ich bin oberflächlich und ich könne mich nicht gut ausdrücken! deshalb hab ich ne 4 in der interpretation. ich hab nur den text so interpretiert wie ich ihn verstanden hab! ICH HASSE SIE!!!! und jetzt muss ich nur wegen der noch mal nen neuen text schreiben und kann mich net mit meinem schatzi treffen.
da machen sich aggressionen in mir breit. unglaublich.
wie sollen junge leute ihren eigenen weg gehen, wenn sie selbst in der deutscharbeit das schreiben müssen, was alle inhaltlich haben?????

Scotti

Sebastian zu Besuch

Heute war sebastian hier und hat mir dieses tagebuch eingerichtet ich war heute mit thea wohnung ansehen ,war aber alles nicht das richiige. habe schon angst vor morgen da ist der november und den hasse ich. morgen werde ich sehen was meine ärztin neues zu berichten hat.

Hifi-mama

Hallo!

Jetzt bin ich durch Zufall hier gelandet. Das ist die erste Form in meinem Leben, ein Tagebuch zu führen. Ich bin gespannt darauf, was mich hier erwartet. Heute ist Halloween. Später werde ich noch mit meinen Freunden auf eine Party gehen.

restarted

6. Jetzt geht's aber los. Schreibe dein eigenes Tagebuch! Unter <http://www.digidiary.de> findest du die Internetseite. Such die Seite und mach mit. Viel Spaß!

További tanácsok

1. A feladat célja a téma bevezetésén túl, hogy a diák olyan technikákat ismerhessen meg, amelyekkel egy ismeretlen nyelvi elemhez közelíthet. Érdemes tehát szót ejteni a képen látható segítséget jelenthető szavakról (ha diák a *Tagebuch* szót nem érti az angol megfelelő 'diary' segíthet, az online szó szintén könnyen értelmezhető).

2. a. Az internetes oldal használatához regisztrálni kell, mely a nyomtatvány kitöltésével könnyen megtehető. A nyomtatvány szókincse A2 szinten többségében vélhetőleg érthető, a cél tehát ennél a feladatnál is elsősorban egy technika megtanítása, amivel a diák idegen nyelven írt szövegeket kezelhet.

2. b. A feladat az előző feladat továbbvezetése. A rövidítés és a *Netiquette* szó az Internet világában nagyon gyakran használatosak, ezért itt fontosnak tartjuk a jelentések pontos tisztázását, anyanyelvi fordítással és megbeszéléssel.

3. A diák itt megint szövegkezelési technikát tanul, ezért fontos, hogy a tanár a táblán rögzítse azokat a nyelvi elemeket, amelyek a megoldást egyértelművé teszik.

Megoldás:

lexi89	(2)	(darf ich nicht, Streit mit meinen Eltern → 15 Jahre alt)
krankenschwesta	(1)	(habe ich <i>ihm</i> dann lasagne gemacht → weiblich)
damian	(3)	(mit meiner Liebsten → männlich)

Differenciálás

A csoporttól függően a feladat feldolgozása hosszabb vagy rövidebb időt vehet igénybe. Ha a naplórészletekben sok, a csoport számára ismeretlen szó fordul elő, akkor szükség lehet a szókincs feldolgozására is. Ehhez lásd a *Farben der Welt* című blokk 3. d feladatát. Ebben az esetben csoportlétszámtól függően 3 csoportot vagy párt alakítunk ki, és minden csoport vagy pár egy naplórészletet dolgoz fel, majd plénum előtt megbeszéljük.

4. A tanári útmutató bevezetésében leírtak okán fontosnak tartjuk, hogy a diák tisztában legyen a napló, mint szövegfajta meghatározó sajátosságaival. A megadott mondatok szókincse A2 szinten ismeretlen lehet, ezért ennél a feladatnál az anyanyelvre történő lefordítást és a megbeszélést javasoljuk.

Megoldás:

Das Tagebuch

- hat monologischen Charakter.
- ist die Aufzeichnung von täglichen bzw. Regelmässigen Erlebnissen, Erfahrungen aus dem eigenen Leben.
- kann sehr persönliche Eindrücke, Meinungen ausdrücken.

5. A feladat az előző feladat továbbvezetése. Fontos, hogy a diák az előző feladatban megfogalmazott sajátosságokhoz szövegkörnyezetükből nem kiragadott példákat kaphasson.

Differenciálás

A csoporttól függően a feladat feldolgozása hosszabb vagy rövidebb időt vehet igénybe. Ha a naplórészletekben sok, a csoport számára ismeretlen szó fordul elő, akkor szükség lehet a szókincs feldolgozására is. Ehhez lásd a *Farben der Welt* című blokk 3. d feladatát. Ebben az esetben csoportlétszámtól függően 3 csoportot vagy párt alakítunk ki, és minden csoport vagy pár egy naplórészletet dolgoz fel, majd plénum előtt megbeszéli.

Megoldás:

Hallo!

Jetzt bin ich durch Zufall hier gelandet. Das ist die erste Form in meinem Leben, ein Tagebuch zu führen. Ich bin gespannt darauf, was mich hier erwartet. Heute ist Halloween. Später werde ich noch mit meinen Freunden auf eine Party gehen.

restarted

→ ist die Aufzeichnung von täglichen bzw. Regelmässigen Erlebnissen, Erfahrungen aus dem eigenen leben

Sebastian zu Besuch

Heute war sebastian hier und hat mir dieses tagebuch eingerichtet ich war heute mit thea wohnung ansehen ,war aber alles nicht das richiige. habe schon angst vor morgen da ist der november und den hasse ich. morgen werde ich sehen was meine ärztin neues zu berichten hat.

Hifi-mama

→ kann sehr persönliche Eindrücke, Meinungen ausdrücken

ich könnte bäume ausreißen!!!

ich hasse meine deutschlehrerin! die meint, ich bin oberflächlich und ich könne mich nicht gut ausdrücken! deshalb hab ich ne 4 in der interpretation. ich hab nur den text so interpretiert wie ich ihn verstanden hab! ICH HASSE SIE!!!! und jetzt muss ich nur wegen der noch mal nen neuen text schreiben und kann mich net mit meinem schatzi treffen.

da machen sich aggressionen in mir breit. unglaublich.

wie sollen junge leute ihren eigenen weg gehen, wenn sie selbst in der deuscharbeit das schreiben müssen, was alle inhaltlich haben?????

Scotti

6. A feladat házi feladatként is működhet. Érdemes a diákat motiválni, hogy rendszeresen írjon naplót, mivel ez a nyelvhasználat egy nagyon szórakoztató és természetes formája lehet. Ha a lehetőség adott, biztassuk a tanulókat, hogy a megadott internetes oldalt felkeresve írják meg saját naplójukat, vagy reagáljanak az ott lévő naplóbejegyzésekre. Megfelelő technikai felszereltség esetén ezt közösen is érdemes megtenni. A nyelvtudás használhatóságának tapasztalata rendkívüli motivációt jelenthet a tanulóknak.

Differenciálás

A naplóban sajátosságaiból eredendően gyakorta használunk múlt időt. Amennyiben a csoport a múlt idő használatával még nem ismerkedett meg, azt érdemes ennél a bloknál megtenni. Ebben az esetben a 6. feladat előtt egy feladat szükséges a múlt idővel való megismerkedéshez, ehhez lásd a *Lieblings(reise)ort* című blokk 3. a, 3. b, és 3. c feladatát.